

Hierbij vindt u onze input voor de oordeelsvorming over:

1 – Stikstofmaatregelen: het moet meer en beter	1
2 – Oproep verlenging subsidieregeling groene speeltuinen.....	2

1 – Stikstofmaatregelen: het moet meer en beter

In het kort

- Organiseer een integrale gebiedsgerichte aanpak en maak hiervoor bindende afspraken met het Rijk voor afrekenbare doelen en financiering van maatregelen
- Anticipeer op de benodigde grotere ambitie dan de gestelde doelen en termijnen in de huidige Stikstofwet
- Zorg voor een nieuwe / aanvullende opkoopregeling voor veehouderijen met prioriteit voor enclave Uddel-Elspeet, de Gelderse vallei en intensieve veebedrijven op de zandgronden
- Maak met alle sectoren afspraken over een realisatieverplichting voor doelen, op basis van aantoonbaar effectieve en duurzame maatregelen
- Kom met de Gelderse gemeenten overeen met welke rol en verantwoordelijkheid gemeenten respectievelijk provincie bijdragen aan het behalen van de doelen voor stikstof
- Zorg bij extern salderen voor goede monitoring en anticipeer op nieuwe jurisprudentie

Toelichting¹

De provincie Gelderland werkt met grote inzet aan de Gelderse Maatregelen Stikstof (GMS). Dat laat onverlet dat alle inspanningen in het veld samen moeten leiden tot natuurherstel. Voor de natuur is het niet relevant welke overheid waarvoor aan de lat staat. De Rijksoverheid blijft sinds de uitspraak over de PAS (mei 2019!) in grote gebreke. Wij signaleren dat de totale stikstofaanpak nog onvoldoende en onzeker is om voor het benodigde natuurherstel te zorgen.

Wij verwachten dat alleen een gebiedsgerichte benadering voor bronmaatregelen en natuurherstel de benodigde duidelijkheid kan geven over een duurzaam toekomstperspectief. Diverse instanties (Versnellingsakkoord maatschappelijke organisaties; SER; PBL; Erisman et al) pleiten voor een integrale gebiedsgerichte aanpak met concrete doelen en kaders. Breed gedeeld wordt de boodschap dat de doelen in de Stikstofwet onvoldoende zijn.

Uit adviezen van Erisman en Strootman, *Naar een ontspannen Nederland*, en het Planbureau voor de Leefomgeving, *Naar een uitweg uit de stikstofcrisis*, blijkt dat juist rond de Veluwe een gebiedsgerichte

¹ In [deze brief aan Gedeputeerde Staten van juli 2021](#) motiveren we onze zorgen en adviezen.

aanpak effectief zal zijn. Stallen in de zone tot één kilometer dragen zo'n twaalf procent bij aan de overschrijding van de KDW; stallen tot vijf kilometer dragen ruim veertig procent bij.

Wij constateren dat een combinatie van generieke bronmaatregelen en gebiedsgerichte depositiereductie nodig is om uit de stikstofcrisis te komen en daadwerkelijk tot natuurherstel te komen. De enclave Uddel-Elspeet, de Gelderse vallei en intensieve veebedrijven op de zandgronden zijn prioritair voor de gebiedsgerichte aanpak. In de aanpak GMS is sprake van 'verduurzaming van de intensieve veehouderij' en 'extensivering van melkveehouderij'. Het valt op dat ingrijpen in de veestapel niet expliciet genoemd wordt. Het is duidelijk dat een gebiedsgerichte aanpak met reductie van de depositielast het meest effectief zal zijn. Het is hoog tijd om helder te zijn over wat er wel en niet kan in de toekomst.

Ten aanzien van de maatregelen in de sectoren landbouw, industrie, bouw en mobiliteit hebben wij gereede twijfel of deze met zekerheid zullen leiden tot een duurzame oplossing. De validatie geeft daar - voor zover wij tot op heden hebben gezien - nog onvoldoende informatie over. Het valt ons op dat er een groot accent ligt op technische 'end-of-pipe' maatregelen. Deze brengen het risico voor een 'lock-in' met zich mee, waar ook het PBL voor waarschuwt in bovengenoemd advies. Ook is de juridische houdbaarheid van maatregelen op basis van nieuwe technieken onzeker.

De samenwerking met gemeenten in de stikstofaanpak kan beter. Gemeenten moeten zorgen voor een duurzaam omgevingsbeleid en voor het actualiseren en inzichtelijk maken van vergunningen. De provincie zou met de Gelderse gemeenten een overeenkomst kunnen sluiten over de rol en verantwoordelijkheden die de respectievelijke overheden in de aanpak hebben en op welke wijze dit tot benodigd resultaat leidt. Gemeenten zouden met prioriteiten moeten werken aan:

- Intrekken van vergunningen op locaties die niet in gebruik zijn;
- Controleren van verleende vergunningen en gerealiseerde bedrijfsvoering. Intrekken van niet-gerealiseerde vergunningsruimte;
- Inzichtelijk maken of intern salderen goed verloopt en vergunde ruimte niet op meerdere locaties ingezet wordt;
- Via bestemmingsplannen bevorderen dat de basiskwaliteit natuur verbetert, onder andere door het vragen van natuur-, landschaps- en waterinclusief ontwerp voor initiatieven en planologische bescherming van natuur en landschapselementen.

Wij zijn positief over de aanpak voor natuurherstel. Dit natuurherstel achten wij van hoge prioriteit omdat dit bijdraagt aan de veerkracht en robuustheid van de natuurgebieden.

Extern salderen wordt opengesteld, mede vanwege de 25 km-grens die is bepaald door het Rijk. Er bestaat gereede kans dat er juridische een streep gaat door deze grens. Het is nodig om daarop voorbereid te zijn. Wij benadrukken het belang om in geval van nieuwe jurisprudentie hieromtrent de regeling te bevrozen. Wij noemen tevens het belang van goede monitoring. Voor uitstoot van industrie en verkeer waar de depositie verder draagt dan 25 km, zijn wij bezorgd of er voldoende reductie zal optreden.

2 – Oproep verlenging subsidieregeling groene speeltuinen

En verder wijzen we graag op de aan u gerichte oproep om de subsidieregeling voor groene schoolpleinen voort te zetten, een oproep die we van harte medeondertekend hebben.
